

ที่ นร ๐๕๐๓/๑๖๒๑๓

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

ตุลาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๗ ฉบับ

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๑๖๒/๕๗ วันที่ ๑ ต.ค. ๒๕๕๗
เวลา ๑๓.๕๗ ส่ง นร. / กิตก
สำนักการประชุม

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้ จำนวน ๗ ฉบับ

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอ

๑. ร่างพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ.
๒. ร่างพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.
๓. ร่างพระราชบัญญัติสัตว์เพื่อนงานทางวิทยาศาสตร์ พ.ศ.
๔. ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒

พ.ศ.

๕. ร่างพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.
๖. ร่างพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.
๗. ร่างพระราชบัญญัติสถานพยาบาลสัตว์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

จำนวน ๗ ฉบับ ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จำนวน ๗ ฉบับ พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๔ (อมรลักษณ์)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

กลุ่มงานนิติคดี
รับที่ ๑๕(น) / ๒๕๕๗
วันที่ ๑ ต.ค. ๒๕๕๗
เวลา ๑๔.๐๕ น.

สำนักการประชุม

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์

เหตุผล

เนื่องจากสัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความรู้สึกและเป็นองค์ประกอบสำคัญของสิ่งแวดล้อม จึงควรได้รับการคุ้มครองมิให้ถูกระทำการทารุณกรรม และเจ้าของสัตว์ซึ่งนำสัตว์มาเลี้ยงจะต้องจัดสวัสดิภาพให้เหมาะสมตามประเภทและชนิดของสัตว์ ทั้งในระหว่างการเลี้ยงดู การขนส่ง การนำสัตว์ไปใช้งาน หรือใช้ในการแสดง ดังนั้น เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการป้องกันการทารุณกรรม และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ เพื่อให้สัตว์ได้รับการคุ้มครองตามธรรมชาติของสัตว์อย่างเหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ

ป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์

พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการทารุณกรรมและการจัด
สวัสดิภาพสัตว์

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรม
และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน
นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์” หมายความว่า สัตว์ที่โดยปกติเลี้ยงไว้เพื่อเป็นสัตว์บ้าน สัตว์เลี้ยงเพื่อ
ใช้งาน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหาร หรือสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการแสดง เช่น สุนัข แมว โค กระบือ
ม้า สุกร เป็ด ไก่ หรือสัตว์เลี้ยงอื่น ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมิใช่เจ้าของหรือไม่ก็ตาม แต่ไม่หมายความรวมถึง

(๑) สัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

(๒) สัตว์น้ำตามกฎหมายว่าด้วยการประมง

(๓) สัตว์อื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

“การทารุณกรรม” หมายความว่า การกระทำหรืองดเว้นการกระทำใด ๆ ที่ทำให้
สัตว์ได้รับความทุกข์ทรมาน ความเจ็บปวด ทูพพลภาพ หรืออาจมีผลทำให้สัตว์นั้นตาย

“การจัดสวัสดิภาพสัตว์” หมายความว่า การเลี้ยงหรือการดูแลให้สัตว์มีความเป็นอยู่
ในสภาวะที่เหมาะสม มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีที่อยู่ อาหาร และน้ำอย่างเพียงพอ

“เจ้าของสัตว์” หมายความว่า เจ้าของกรรมสิทธิ์และให้หมายความรวมถึง
ผู้ครอบครองสัตว์ด้วย

(โปรดพลิก)

“องค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์” หมายความว่า คณะบุคคลหรือนิติบุคคล
ซึ่งขึ้นทะเบียนเป็นองค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์ตามพระราชบัญญัตินี้

“สถานสงเคราะห์สัตว์” หมายความว่า สถานที่สำหรับใช้เลี้ยงสัตว์ ช่วยเหลือ
และอนุบาลสัตว์ที่ถูกทอดทิ้งหรือไม่มีเจ้าของ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันการทารุณกรรม
และการจัดสวัสดิภาพสัตว์

“สัตวแพทย์” หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ตามกฎหมาย
ว่าด้วยวิชาชีพการสัตวแพทย์

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการ
ตามพระราชบัญญัตินี้

“นายทะเบียน” หมายความว่า ผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียน

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมปศุสัตว์

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการ
ตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และออกประกาศเพื่อปฏิบัติการ
ตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการป้องกันการ
การทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เป็นประธานกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อธิบดีกรมการศาสนา
อธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ อธิบดีกรมประมง
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย อธิบดีกรมอนามัย
อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ
ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากคณบดีคณะสัตวแพทยศาสตร์
ผู้แทนสมาคมหรือมูลนิธิที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ผู้แทนองค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์
หรือผู้แทนสถานสงเคราะห์สัตว์ที่ได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ
และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี
 ในกรณีที่รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
 ซึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการ
 ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง
 หรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้น อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
 ซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างลงตามวรรคสอง หากวาระ
 ที่เหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน รัฐมนตรีจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นแทนก็ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการ
 ผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่ง
 เพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้
 แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจาก
 ตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย

หรือหย่อนความสามารถ

- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- (๗) พ้นจากการเป็นคณบดีคณะสัตวแพทยศาสตร์ ผู้แทนสมาคมหรือมูลนิธิ

ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ผู้แทนองค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์ หรือผู้แทนสถานสงเคราะห์สัตว์ ใน
 กรณีที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการในฐานะนั้น

มาตรา ๘ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอนโยบาย แผน และมาตรการในการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์
 และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ต่อรัฐมนตรี
- (๒) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน
 การทารุณกรรมสัตว์และการจัดสวัสดิภาพสัตว์
- (๓) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกประกาศตามพระราชบัญญัตินี้
- (๔) กำหนดหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบและติดตามการปฏิบัติการให้เป็นไปตาม
 พระราชบัญญัตินี้
- (๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ
 หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๙ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า
กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติ
หน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่ง
ในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง
เป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๐ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการ
อย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การประชุมคณะอนุกรรมการให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๒

องค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์

มาตรา ๑๑ คณะบุคคลหรือนิติบุคคลใดมีวัตถุประสงค์หรือดำเนินกิจกรรม
ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทารุณกรรมหรือการจัดสวัสดิภาพสัตว์ และไม่มีวัตถุประสงค์
ในทางการเมืองหรือแสวงหากำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน มีสิทธิขอขึ้นทะเบียนเป็นองค์กร
จัดสวัสดิภาพสัตว์ต่อนายทะเบียน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอขึ้นทะเบียน ให้เป็นไปตามที่อธิบดี
ประกาศกำหนด

มาตรา ๑๒ องค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์อาจได้รับการสนับสนุนจากกรมปศุสัตว์
หรือหน่วยงานอื่นของรัฐในการดำเนินกิจกรรม ดังต่อไปนี้

(๑) การจัดเครือข่ายอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานร่วมกับพนักงาน
เจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจ
และมีส่วนร่วมในการป้องกันการทารุณกรรมหรือการจัดสวัสดิภาพสัตว์

(๓) การจัดทำโครงการหรือกิจกรรมเพื่อการป้องกันการทารุณกรรม
หรือการจัดสวัสดิภาพสัตว์

(๔) การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมหรือการจัดสวัสดิภาพสัตว์

(๕) การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมหรือการจัดสวัสดิภาพสัตว์

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่ปรากฏว่าองค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์ได้ดำเนินกิจกรรม โดยฝ่าฝืนกฎหมาย หรือมีวัตถุประสงค์ในทางการเมืองหรือแสวงหากำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือกระทำการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้นายทะเบียนมีอำนาจ ออกคำสั่งเป็นหนังสือและกำหนดระยะเวลาให้ระงับการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว หากองค์กร จัดสวัสดิภาพสัตว์ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้นายทะเบียนมีอำนาจ เพิกถอนการขึ้นทะเบียนขององค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์นั้นได้

หมวด ๓

สถานสงเคราะห์สัตว์

มาตรา ๑๔ เพื่อสนับสนุนการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ให้ผู้ซึ่งจัดตั้งสถานสงเคราะห์สัตว์ที่ดำเนินกิจกรรมในลักษณะไม่แสวงหากำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน มีสิทธิขอขึ้นทะเบียนเป็นสถานสงเคราะห์สัตว์ต่อนายทะเบียน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอขึ้นทะเบียน ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศ กำหนด

มาตรา ๑๕ ผู้ซึ่งจัดตั้งสถานสงเคราะห์สัตว์ที่ได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๑๔ แล้ว อาจได้รับการสนับสนุนจากกรมปศุสัตว์หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมหรือการจัดสวัสดิภาพสัตว์
- (๒) การควบคุมปริมาณสัตว์และการป้องกันโรคระบาดสัตว์ภายใน สถานสงเคราะห์สัตว์
- (๓) การอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทารุณกรรมหรือการจัดสวัสดิภาพสัตว์

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่ปรากฏว่าสถานสงเคราะห์สัตว์ที่ได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๑๔ ดำเนินกิจกรรมในลักษณะที่เป็นการแสวงหากำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน กระทำการ อันเป็นการทารุณกรรมสัตว์หรือไม่จัดสวัสดิภาพสัตว์ให้เหมาะสม ให้นายทะเบียนมีอำนาจ ออกคำสั่งเป็นหนังสือและกำหนดระยะเวลาให้สถานสงเคราะห์สัตว์ปฏิบัติให้ถูกต้องและเหมาะสม หากสถานสงเคราะห์สัตว์ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้นายทะเบียน มีอำนาจเพิกถอนการขึ้นทะเบียนของสถานสงเคราะห์สัตว์นั้นได้

หมวด ๔

การป้องกันการทารุณกรรมสัตว์

มาตรา ๑๗ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการทารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุ อันสมควร

มาตรา ๑๘ การกระทำดังต่อไปนี้ ไม่ถือว่าเป็นการทารุณกรรมสัตว์ตามมาตรา ๑๗

- (๑) การฆ่าสัตว์เพื่อใช้เป็นอาหาร ทั้งนี้ เฉพาะสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหาร
- (๒) การฆ่าสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์
- (๓) การฆ่าสัตว์เพื่อควบคุมโรคระบาดตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์
- (๔) การฆ่าสัตว์ในกรณีที่สัตวแพทย์เห็นว่าสัตว์ป่วย พิการ หรือบาดเจ็บ

และไม่สามารถเยียวยาหรือรักษาให้มีชีวิตอยู่รอดได้โดยปราศจากความทุกข์ทรมาน

(๕) การฆ่าสัตว์ตามพิธีกรรมหรือความเชื่อทางศาสนา

(๖) การฆ่าสัตว์ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อป้องกันอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายของมนุษย์หรือสัตว์อื่น หรือป้องกันความเสียหายที่จะเกิดแก่ทรัพย์สิน

(๗) การกระทำใด ๆ ต่อร่างกายสัตว์ซึ่งเข้าลักษณะของการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์โดยผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์หรือผู้ซึ่งได้รับยกเว้นให้กระทำได้โดยไม่ต้องขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์จากสัตวแพทย์สภาตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการสัตวแพทย์

(๘) การตัด หู หาง ขน เขา หรืองาโดยมีเหตุอันสมควรและไม่เป็นอันตรายต่อสัตว์

(๙) การจัดให้มีการต่อสู้ของสัตว์ตามประเพณีท้องถิ่น

(๑๐) การกระทำอื่นใดที่มีกฎหมายกำหนดให้สามารถกระทำได้เป็นการเฉพาะ

(๑๑) การกระทำอื่นใดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบ

ของคณะกรรมการ

หมวด ๕

การจัดสวัสดิภาพสัตว์

มาตรา ๑๙ เจ้าของสัตว์ต้องดำเนินการจัดสวัสดิภาพสัตว์ให้แก่สัตว์ของตนให้เหมาะสม ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด การออกประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงประเภท ชนิด ลักษณะ และอายุของสัตว์

มาตรา ๒๐ ห้ามมิให้เจ้าของสัตว์ปล่อย ละทิ้ง หรือกระทำการใด ๆ ให้สัตว์พ้นจากการดูแลของตนโดยไม่มีเหตุอันสมควร

การกระทำตามวรรคหนึ่ง ไม่รวมถึงการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองให้แก่ผู้ซึ่งประสงค์จะนำสัตว์ไปดูแลแทน

มาตรา ๒๑ การขนส่งสัตว์ หรือการนำสัตว์ไปใช้งานหรือใช้ในการแสดง เจ้าของสัตว์หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องจัดสวัสดิภาพสัตว์ให้เหมาะสม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

การออกประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงประเภท ชนิด ลักษณะ และอายุของสัตว์

หมวด ๖
พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๒๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีหนังสือเรียกเจ้าของสัตว์ ผู้แทนองค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์ ผู้ดูแลสถานสงเคราะห์สัตว์ หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้
 - (๒) เข้าไปในสถานที่ใด ๆ เพื่อดำเนินการตรวจสอบ เมื่อได้รับแจ้งหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการทารุณกรรมสัตว์ตามพระราชบัญญัตินี้
 - (๓) สั่งให้หยุดซึ่งยานพาหนะเพื่อดำเนินการตรวจสอบ เมื่อได้รับแจ้งหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการทารุณกรรมสัตว์ตามพระราชบัญญัตินี้
 - (๔) ยึดหรืออายัดสัตว์หรือซากของสัตว์ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าถูกฆ่าหรือถูกทารุณกรรม รวมทั้งเอกสาร หลักฐาน ยานพาหนะ เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี
 - (๕) นำสัตว์ที่ถูกทารุณกรรมไปตรวจรักษาหรือช่วยเหลือสัตว์ที่ตกอยู่ในภยันตรายในกรณีที่ปรากฏว่าสัตว์นั้นไม่มีเจ้าของ
- การเข้าไปในสถานที่ตาม (๒) เพื่อทำการตรวจค้นต้องมีหมายค้น เว้นแต่มีเหตุอันควรเชื่อว่าหากเน้นเข้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ จะมีการยกย้าย ชุกซ่อน หรือทำลายหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ให้ดำเนินการค้นได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น แต่ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการค้น

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่พบสัตว์ถูกปล่อย ละทิ้ง หรือไม่มีเจ้าของ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดสวัสดิภาพสัตว์ให้แก่สัตว์ตามความเหมาะสม

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่พบสัตว์ตกอยู่ในสภาพที่ทุกข์ทรมานจากการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บสาหัส และสัตว์แพทย์เห็นว่าการให้สัตว์มีชีวิตอยู่ต่อไปจะได้รับความทุกข์ทรมาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ฆ่าสัตว์นั้นได้

การฆ่าสัตว์ตามวรรคหนึ่ง จะต้องดำเนินการโดยสัตวแพทย์ และในกรณีที่สัตว์นั้นมีเจ้าของต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของสัตว์

มาตรา ๒๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๒ ให้เจ้าของสัตว์หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร

มาตรา ๒๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อเจ้าของสัตว์หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๒๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่
เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๗
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๒๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ
ไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๙ เจ้าของสัตว์หรือผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๑ หรือฝ่าฝืนมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษปรับไม่
เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๓๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๓๑ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียว
ให้อธิบดีมีอำนาจเปรียบเทียบได้

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลา
ที่กำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับ
ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ดำเนินคดีต่อไป

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

เนื่องจากสัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความรู้สึกและเป็นองค์ประกอบสำคัญของสิ่งแวดล้อม จึงควรได้รับการคุ้มครองมิให้ถูกระทำการทารุณกรรม และเจ้าของสัตว์ซึ่งนำสัตว์มาเลี้ยงจะต้องจัดสวัสดิภาพให้เหมาะสมตามประเภทและชนิดของสัตว์ ทั้งในระหว่างการเลี้ยงดู การขนส่ง การนำสัตว์ไปใช้งาน หรือใช้ในการแสดง ดังนั้น เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ เพื่อให้สัตว์ได้รับการคุ้มครองตามธรรมชาติของสัตว์อย่างเหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ การทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ กำหนดความหมายของการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ (ร่างมาตรา ๓) ไว้ดังต่อไปนี้

“การทารุณกรรม” หมายความว่า การกระทำหรืองดเว้นการกระทำใด ๆ ที่ทำให้สัตว์ได้รับความทุกข์ทรมาน ความเจ็บปวด พุพพลภาพ หรืออาจมีผลให้สัตว์นั้นตาย

“การจัดสวัสดิภาพสัตว์” หมายความว่า การเลี้ยงหรือการดูแลให้สัตว์มีความเป็นอยู่ในสภาวะที่เหมาะสม มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีที่อยู่ อาหาร และน้ำอย่างเพียงพอ

๒.๒ สัตว์ที่ได้รับความคุ้มครองตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่ สัตว์ซึ่งโดยปกติเลี้ยงไว้เพื่อเป็นสัตว์บ้าน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้งาน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหาร หรือสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการแสดง เช่น สุนัข แมว โค กระบือ ม้า สุกร เป็ด ไก่ หรือสัตว์เลี้ยงอื่น ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมิใช่เจ้าของหรือไม่ก็ตาม แต่ไม่หมายความรวมถึงสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า สัตว์น้ำตามกฎหมายว่าด้วยการประมง หรือสัตว์อื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๓)

๒.๓ คณะกรรมการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ กำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ประกอบด้วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ และกรรมการอื่นจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยมีอธิบดีกรมปศุสัตว์เป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่เสนอนโยบาย แผน และมาตรการในการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ต่อรัฐมนตรี เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ และการออก

ประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบและติดตามการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนการปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย (ร่างมาตรา ๕ ถึงร่างมาตรา ๑๐)

๒.๔ องค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์ กำหนดให้คณะบุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์หรือดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทารุณกรรมหรือการจัดสวัสดิภาพสัตว์ และไม่มีวัตถุประสงค์ในทางการเมืองหรือแสวงหากำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน มีสิทธิขอขึ้นทะเบียนเป็นองค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์ต่อนายทะเบียน (ร่างมาตรา ๑๑) โดยองค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์อาจได้รับการสนับสนุนจากกรมปศุสัตว์หรือหน่วยงานอื่นของรัฐในการดำเนินกิจกรรม เช่น การจัดเครือข่ายอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการป้องกันการทารุณกรรมหรือการจัดสวัสดิภาพสัตว์ (ร่างมาตรา ๑๒) แต่หากองค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์ใดดำเนินกิจกรรมโดยฝ่าฝืนกฎหมายหรือมีวัตถุประสงค์ในทางการเมืองหรือแสวงหากำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือกระทำการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน นายทะเบียนมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือและกำหนดระยะเวลาให้ระงับการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว หากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้นายทะเบียนมีอำนาจเพิกถอนการขึ้นทะเบียนได้ (ร่างมาตรา ๑๓)

๒.๕ สถานสงเคราะห์สัตว์ กำหนดให้ผู้ซึ่งจัดตั้งสถานสงเคราะห์สัตว์ที่ดำเนินกิจกรรมในลักษณะไม่แสวงหากำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน มีสิทธิขอขึ้นทะเบียนเป็นสถานสงเคราะห์สัตว์ต่อนายทะเบียน (ร่างมาตรา ๑๔) โดยผู้ซึ่งจัดตั้งสถานสงเคราะห์สัตว์ที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้ว อาจได้รับการสนับสนุนด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมหรือการจัดสวัสดิภาพสัตว์ การควบคุมปริมาณสัตว์และการป้องกันโรคระบาดสัตว์ภายในสถานสงเคราะห์สัตว์ หรือการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทารุณกรรมหรือการจัดสวัสดิภาพสัตว์ จากกรมปศุสัตว์หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ (ร่างมาตรา ๑๕) แต่หากสถานสงเคราะห์สัตว์ที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้ว ดำเนินกิจกรรมในลักษณะที่เป็นการแสวงหากำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน กระทำการอันเป็นการทารุณกรรมสัตว์ หรือไม่จัดสวัสดิภาพสัตว์ให้เหมาะสม นายทะเบียนมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือและกำหนดระยะเวลาให้ปฏิบัติให้ถูกต้องและเหมาะสม หากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในเวลาที่กำหนด นายทะเบียนมีอำนาจเพิกถอนการขึ้นทะเบียนได้ (ร่างมาตรา ๑๖)

๒.๖ การป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการทารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุอันสมควร (ร่างมาตรา ๑๗) โดยได้กำหนดข้อยกเว้นสำหรับการกระทำบางกรณีไม่ถือว่าเป็นการทารุณกรรมสัตว์ เช่น การฆ่าสัตว์เพื่อใช้เป็นอาหาร ทั้งนี้ เฉพาะสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหาร การฆ่าสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ การฆ่าสัตว์เพื่อควบคุมโรคระบาดตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ (ร่างมาตรา ๑๘)

๒.๗ การจัดสวัสดิภาพสัตว์ กำหนดให้เจ้าของสัตว์ต้องดำเนินการจัดสวัสดิภาพสัตว์ให้แก่สัตว์ของตนให้เหมาะสมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยการออกประกาศต้องคำนึงถึงประเภท ชนิด ลักษณะ และอายุของสัตว์ด้วย (ร่างมาตรา ๑๙) กำหนดห้ามมิให้เจ้าของสัตว์ปล่อย ละทิ้ง หรือกระทำการใด ๆ ให้สัตว์พ้นจากการดูแลของตนโดยไม่มีเหตุอันสมควร (ร่างมาตรา ๒๐) การขนส่งสัตว์ หรือการนำสัตว์ไปใช้งานหรือใช้ในการแสดง เจ้าของสัตว์หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องจัดสวัสดิภาพสัตว์ให้เหมาะสมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ

และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยการออกประกาศต้องคำนึงถึงประเภท ชนิด ลักษณะ และอายุของสัตว์ด้วย (ร่างมาตรา ๒๑)

๒.๘ พนักงานเจ้าหน้าที่ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกหนังสือเรียก เจ้าของสัตว์ ผู้แทนองค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์ ผู้ดูแลสถานสงเคราะห์สัตว์ หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณา เข้าไปในสถานที่ใด ๆ เพื่อดำเนินการตรวจสอบ เมื่อได้รับแจ้งหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการทารุณกรรมสัตว์ สั่งให้หยุด ซึ่งยานพาหนะเพื่อดำเนินการตรวจสอบ เมื่อได้รับแจ้งหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการทารุณกรรมสัตว์ ยึดหรืออายัดสัตว์หรือซากของสัตว์ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าถูกฆ่าหรือถูกทารุณกรรม รวมทั้งเอกสาร หลักฐาน ยานพาหนะ เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตาม พระราชบัญญัตินี้ เพื่อเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี นำสัตว์ที่ถูกทารุณกรรมไปตรวจรักษา หรือช่วยเหลือสัตว์ที่ตกอยู่ในอันตราย ในกรณีที่ปรากฏว่าสัตว์นั้นไม่มีเจ้าของ (ร่างมาตรา ๒๒) ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบสัตว์ถูกปล่อย ละทิ้ง หรือไม่มีเจ้าของ ให้ดำเนินการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ให้แก่สัตว์ตามความเหมาะสม (ร่างมาตรา ๒๓) ในกรณีที่พบว่าสัตว์ตกอยู่ในสภาพที่ทุกข์ทรมาน จากการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บสาหัส และสัตว์แพทย์เห็นว่าทำให้สัตว์มีชีวิตอยู่ต่อไปจะได้รับความทุกข์ทรมาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ฆ่าสัตว์นั้นได้ โดยการฆ่าสัตว์จะต้องดำเนินการ โดยสัตว์แพทย์ และหากสัตว์นั้นมีเจ้าของจะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของสัตว์ด้วย (ร่างมาตรา ๒๔)

๒.๙ บทกำหนดโทษ กำหนดโทษสำหรับผู้ซึ่งกระทำการอันเป็นการทารุณกรรมสัตว์ โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๒๕) เจ้าของสัตว์หรือผู้ซึ่งไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการ จัดสวัสดิภาพสัตว์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท (ร่างมาตรา ๒๖) ผู้ซึ่งไม่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร ต้องระวางโทษปรับ ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (ร่างมาตรา ๓๐) โดยกำหนดให้บรรดาความผิดซึ่งมีโทษปรับสถานเดียว ให้อธิบดีมีอำนาจเปรียบเทียบได้ (ร่างมาตรา ๓๑)

๓. ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ศึกษากฎหมายต่างประเทศ และอนุสัญญาเกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ เพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการพิจารณา มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิของสัตว์ (Déclaration universelle des droits de l'animal).

เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๑๙๗๘ ได้มีกลุ่มคณะบุคคลซึ่งประกอบด้วย นักการทูต นักวิทยาศาสตร์ นักสังคมศาสตร์ เป็นต้น ได้ร่วมกันประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิของสัตว์ขึ้นที่ สำนักงานองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ประจำกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส โดยประสงค์ที่จะให้ปฏิญญาดังกล่าวบังคับใช้เป็นหลักการทั่วไปในระดับสากล และนานาชาติ ในด้านจริยธรรมของมนุษย์ที่มีต่อสัตว์ ซึ่งปฏิญญาดังกล่าวไม่ได้มีสภาพบังคับ ทางกฎหมายแต่อย่างใด แต่ปฏิญญาดังกล่าวก็ได้มีอิทธิพลต่อการตรากฎหมายและการออกกฎ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ทั้งในประเทศฝรั่งเศสและประเทศต่าง ๆ อยู่บ้าง

หลักการสาระสำคัญของปฏิญญาดังกล่าว คือ การยอมรับว่าสัตว์มีสิทธิตามธรรมชาติไม่ต่างจากมนุษย์และสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ และสิทธิดังกล่าวย่อมได้รับการยอมรับและเคารพ โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- สัตว์ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับความเคารพและยอมรับในสิทธินั้น (Article 2)
- การห้ามมิให้มีการกระทำที่รุนแรงต่อสัตว์ การฆ่าสัตว์จะกระทำได้เฉพาะในกรณีที่จำเป็น และจะต้องไม่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดทรมานหรือความหวาดกลัวต่อสัตว์ (Article 3)
- สัตว์ป่าย่อมมีสิทธิที่จะใช้ชีวิตอย่างอิสระตามธรรมชาติ การกักขังสัตว์ป่า การล่าสัตว์ป่า และการใช้ประโยชน์จากสัตว์ป่า จะกระทำไม่ได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่จำเป็นอย่างยิ่ง (Article 4)

- สัตว์เลี้ยงย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการดูแลและบำรุงเลี้ยงดูอย่างดี และไม่สามารถถูกปล่อยละทิ้งหรือทำให้สิ้นชีวิตโดยไม่มีเหตุอันควรได้

การเลี้ยงสัตว์และการใช้งานสัตว์จะต้องคำนึงถึงทั้งทางด้านกายภาพและความรู้สึกของสัตว์แต่ละชนิด

การใช้สัตว์เพื่อการแสดงต่าง ๆ จะต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีของสัตว์ และจะต้องไม่มีการกระทำที่รุนแรงต่อสัตว์ (Article 5)

- การทดลองในสัตว์จะต้องไม่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดทั้งทางกายภาพและจิตใจต่อสัตว์ (Article 6)

- การฆ่าสัตว์โดยไม่จำเป็นเปรียบเสมือนได้กับอาชญากรรม (Article 7)

(๒) อนุสัญญาและกฎระเบียบของสหภาพยุโรป (Convention européenne et Directive européenne)

สหภาพยุโรปได้มีการออกอนุสัญญาและกฎระเบียบซึ่งมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับสัตว์อยู่หลายฉบับ ซึ่งอนุสัญญาและกฎระเบียบที่ออกโดยสหภาพยุโรปส่วนใหญ่เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องที่เกี่ยวกับสัตว์ซึ่งมนุษย์นำมาใช้ทั้งเพื่อการบริโภค การขนส่ง รวมถึงการทดลองและวิจัยทางวิทยาศาสตร์ โดยมุ่งเน้นที่ความปลอดภัยของมนุษย์ควบคู่ไปกับการคุ้มครองสวัสดิภาพสัตว์ ซึ่งเนื้อหาในส่วนที่เกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ในอนุสัญญาแต่ละฉบับจะมีลักษณะใกล้เคียงกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

(๒.๑) อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองการฆ่าสัตว์เพื่อการบริโภค (Convention européenne sur la protection des animaux d'abattage)

อนุสัญญาดังกล่าวกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการฆ่าสัตว์เพื่อการบริโภค ซึ่งมีบทบัญญัติบางประการที่เกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ เช่น การห้ามกระทำรุนแรงต่อสัตว์ในช่วงระหว่างการขนส่งเพื่อนำสัตว์ไปฆ่า (Article 5) หากไม่ได้มีการฆ่าสัตว์ในทันทีที่นำสัตว์ไปถึงโรงฆ่าสัตว์ ให้จัดให้มีที่พักแก่สัตว์ (Article 6) การจัดสถานที่ที่เหมาะสมแก่สัตว์ที่จะถูกนำไปฆ่า (Article 7) การดูแลสัตว์ที่จะถูกนำไปฆ่าอย่างดี (Article 8) วิธีในการฆ่าสัตว์จะต้องไม่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดทรมานต่อสัตว์ เป็นต้น

(๒.๒) อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองการขนส่งสัตว์ระหว่างประเทศ (Convention européenne sur la protection des animaux en transport international)

อนุสัญญาดังกล่าวมีบทบัญญัติบางประการที่เกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ เช่น ในการขนส่งสัตว์จะต้องคำนึงถึงสวัสดิภาพและสุขภาพของสัตว์ (Article 4) การขนส่งสัตว์จะต้องไม่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดทรมานหรือก่อให้เกิดอันตรายแก่สัตว์ (Article 6) สัตว์ที่ถูกขนส่งจะต้องได้รับการดูแลอย่างดีเพื่อไม่ให้สัตว์เกิดความตกใจหรือเกิดความเจ็บปวดหรือบาดเจ็บใด ๆ และห้ามมิให้มีการลากจูงสัตว์ทางหัว หู เขาหาง เท้า หรืออวัยวะส่วนใด ๆ หรือกระทำการใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดความเจ็บปวดต่อสัตว์ (Article 14) เป็นต้น

(๒.๓) อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์เลี้ยง (Convention européenne pour la protection des animaux de compagnie)

อนุสัญญาดังกล่าวมีบทบัญญัติบางประการที่เกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ เช่น ห้ามมิให้กระทำการใด ๆ ที่อาจทำให้สัตว์เลี้ยงเจ็บปวดทรมาน และห้ามการละทิ้งสัตว์เลี้ยง (Article 3) เจ้าของหรือผู้ดูแลสัตว์เลี้ยงจะต้องดูแลและบำรุงเลี้ยงดูสัตว์เลี้ยงของตนอย่างดีตามสภาพทางพันธุกรรมของสัตว์แต่ละชนิด (Article 4) ห้ามมิให้ขายสัตว์เลี้ยงแก่ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ๑๖ ปี เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง (Article 6) ห้ามมิให้มีการใช้สัตว์เลี้ยงเพื่อการโฆษณา เพื่อการแสดง หรือเพื่อการแข่งขันใด ๆ เว้นแต่การดำเนินการดังกล่าวได้คำนึงถึงสวัสดิภาพและสุขภาพของสัตว์แต่ละชนิด (Article 9) การผ่าตัดเพื่อเปลี่ยนสภาพทางกายภาพของสัตว์เลี้ยงจะกระทำมิได้ เว้นแต่ในกรณีที่สัตวแพทย์เห็นว่าจำเป็นหรือกรณีการจำกัดการขยายพันธุ์ของสัตว์ (Article 10) เป็นต้น

(๒.๔) อนุสัญญาว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสิ่งมีชีวิตในป่าและพื้นที่ธรรมชาติแห่งยุโรป (Convention relative à la conservation de la vie sauvage et du milieu naturel de l'Europe)

อนุสัญญาดังกล่าวมีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการสงวนและคุ้มครองสัตว์และสิ่งมีชีวิตในบริเวณเขตพื้นที่อนุรักษ์ตามธรรมชาติ

(๒.๕) อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์เพื่อการทดลองและการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ (Convention européenne sur la protection des animaux vertébrés utilisés à des fins expérimentales ou à d'autres fins scientifiques)

อนุสัญญาดังกล่าวมีบทบัญญัติบางประการที่เกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ เช่น สัตว์ที่ถูกใช้เพื่อการทดลองหรือวิจัยทางวิทยาศาสตร์จะต้องได้รับการจัดให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อให้มีสุขภาพและสวัสดิภาพที่ดี (Article 5) ในการทดลองจะต้องใช้สัตว์จำนวนน้อยที่สุดและจะต้องก่อให้เกิดความเจ็บปวดทรมานแก่สัตว์น้อยที่สุด (Article 7) สัตว์ซึ่งถูกใช้ในการทดลองที่อาจก่อให้เกิดความเจ็บปวดทรมานแก่สัตว์นั้นไม่สามารถถูกนำมาทดลองซ้ำอีกได้ เว้นแต่สัตว์นั้นไม่สามารถกลับมาเป็นสภาพตามเดิมได้และสัตว์นั้นถูกทำให้หมดความรู้สึกจนกระทั่งสัตว์นั้นตายไป (Article 11) เป็นต้น

(๒.๖) อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองการเลี้ยงสัตว์เพื่อการบริโภค (Convention européenne sur la protection des animaux dans les élevages)

อนุสัญญาดังกล่าวมีบทบัญญัติบางประการที่เกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ เช่น สัตว์ทุกชนิดย่อมได้รับการดูแลและบำรุงเลี้ยงดูในสภาพที่เหมาะสมตามสภาพทางพันธุกรรมของสัตว์แต่ละชนิด (Article 3) ต้องจัดให้มีพื้นที่

ตามความเหมาะสมเพื่อให้สัตว์ได้เคลื่อนที่ตามลักษณะธรรมชาติของสัตว์ (Article 4) ต้องจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่สัตว์แต่ละชนิด (Article 5) ต้องจัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพสัตว์เป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ (Article 7) เป็นต้น

(๒.๗) กฎระเบียบว่าด้วยการกำหนดแนวทางในการตรากฎหมาย การออกกฎ และการออกคำสั่งทางปกครอง ของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสัตว์เพื่อการทดลองและการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ (Directive du Conseil européen concernant le rapprochement des dispositions législatives, réglementaires et administratives des Etats membres relative à la protection des animaux utilisés à des fins expérimentales ou à d'autres fins scientifiques)

กฎระเบียบดังกล่าวมีบทบัญญัติบางประการที่เกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ เช่น สัตว์ที่ถูกใช้เพื่อการทดลองหรือวิจัยทางวิทยาศาสตร์จะต้องได้รับการจัดให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อให้มีสุขภาพและสวัสดิภาพที่ดี และห้ามมิให้มีการดำเนินการที่อาจก่อให้เกิดความเจ็บปวดหรือทรมานโดยไม่จำเป็นแก่สัตว์ดังกล่าว (Article 5) ในการทดลองจะต้องใช้สัตว์จำนวนน้อยที่สุดและจะต้องเลือกสัตว์พันธุ์ที่มีประสาทสัมผัสด้านความรู้สึกเจ็บปวดน้อยที่สุด และการทดลองจะต้องก่อให้เกิดความเจ็บปวดทรมานแก่สัตว์น้อยที่สุด (Article 7) หลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง หากสัตว์ที่ถูกใช้ในการทดลองยังสามารถมีชีวิตอยู่ได้ต่อไป ให้รักษาและบำรุงสุขภาพสัตว์ภายใต้การดูแลของสัตวแพทย์ แต่ถ้าเป็นกรณีที่สัตว์นั้นไม่สามารถมีชีวิตต่อไปได้ให้ดำเนินการให้สัตว์นั้นตายไปโดยรวดเร็ว (Article 9) ภายหลังบรรลุวัตถุประสงค์ในการทดลอง หากสัตว์ยังมีสภาพแข็งแรงและเพื่อสวัสดิภาพของสัตว์ให้ปล่อยสัตว์ดังกล่าวเป็นอิสระ (Article 11) หากการทดลองอาจก่อให้เกิดความเจ็บปวดแก่สัตว์ที่ถูกทดลองอย่างต่อเนื่อง จะต้องพิสูจน์ให้เห็นว่าการทดลองดังกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งต่อมนุษย์และสิ่งมีชีวิตอื่น (Article 12) เป็นต้น

(๓) กฎหมายประเทศฝรั่งเศส

ในประเทศฝรั่งเศสไม่มีกฎหมายที่กำหนดในเรื่องการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ไว้เป็นการเฉพาะ แต่ก็มีกฎหมายที่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์อยู่หลายฉบับ ดังนี้

(๓.๑) ประมวลกฎหมายอาญา (Code pénal)

ในประมวลกฎหมายอาญาของประเทศฝรั่งเศสมีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการกระทำต่อสัตว์ซึ่งมีโทษทางอาญา ดังนี้

- การกระทำที่รุนแรงต่อสัตว์ การกระทำทางเพศต่อสัตว์ มีโทษจำคุก ๒ ปี และปรับ ๓๐,๐๐๐ เหยียญูโร โทษดังกล่าวให้รวมถึงกรณีการละทิ้งสัตว์เลี้ยงด้วย ยกเว้นกรณีการปล่อยสัตว์คืนสู่ธรรมชาติเพื่อการขยายพันธุ์ (Article 521-1) อย่างไรก็ตาม บทบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่ใช้กับกรณีประเพณีการต่อสู้วัวกระทิงและการชนไก่ในบางพื้นที่

- การทดลองและการวิจัยในสัตว์ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในรัฐบัญญัติโดยสภาแห่งรัฐ (Décret en Conseil d'Etat) มีโทษจำคุก ๑๐ ปี และปรับ ๑๕๐,๐๐๐ เหยียญูโร (Article 521-2)

- การกระทำโดยประมาทเลินเล่ออันเป็นเหตุให้สัตว์เลี้ยงได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต มีโทษปรับไม่เกิน ๔๕๐ เหยียญูโร (Article R653-1)

- การเลี้ยงดูสัตว์เลี้ยงในสภาพที่ไม่เหมาะสม มีโทษปรับไม่เกิน ๗๕๐ เหรียญยูโร อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติดังกล่าวไม่ใช้กับกรณีประเพณีการต่อสู้วัวกระทิงและการชนไก่ในบางพื้นที่ (Article R654-1)

- การฆ่าสัตว์เลี้ยงโดยเจตนา มีโทษปรับไม่เกิน ๑,๕๐๐ เหรียญยูโร แต่ถ้าหากเคยมีการกระทำความผิดเดียวกันในช่วงเวลาไม่เกิน ๑ ปี ให้เพิ่มโทษปรับสูงสุดได้ไม่เกิน ๓,๐๐๐ เหรียญยูโร อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติดังกล่าวไม่ใช้กับกรณีประเพณีการต่อสู้วัวกระทิงและการชนไก่ในบางพื้นที่ (Article R655-1)

(๓.๒) ประมวลกฎหมายชนบท (Code rural)

เนื้อหาส่วนใหญ่ในประมวลกฎหมายชนบทจะเป็นเรื่องการจัดการพื้นที่และการทำเกษตรกรรม ซึ่งรวมถึงการเลี้ยงสัตว์ และยังมีข้อกำหนดมาตรการในด้านสุขอนามัยที่เกี่ยวกับการทำเกษตรกรรมต่าง ๆ และผลิตผลเกษตรกรรมด้วย อย่างไรก็ตาม ในประมวลกฎหมายชนบทมีบทบัญญัติบางมาตราที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสัตว์ ได้แก่

- สัตว์ทุกชนิดจะต้องได้รับการจัดให้อยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมแก่ลักษณะทางพันธุกรรมจากเจ้าของ (Article L214-1)

- ห้ามกระทำการที่ไม่เหมาะสมกับทั้งสัตว์เลี้ยงและสัตว์ป่าที่เชื่องหรือที่ถูกควบคุม โดยหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองสัตว์ดังกล่าวในเรื่องการเลี้ยงดู การกักขัง การขนส่งสัตว์ และการฆ่าสัตว์ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในรัฐกฤษฎีกาโดยสภาแห่งรัฐ (Article L214-3)

- การจำหน่ายจ่ายแจกสัตว์เป็นกลุ่มฝูงจะกระทำมิได้ เว้นแต่เป็นสัตว์เลี้ยงที่เพาะเลี้ยงไว้สำหรับงานนิทรรศการ การแข่งขัน หรือการจัดงานที่เกี่ยวกับเกษตรกรรม (Article L214-4)

(๓.๓) กฎบัตรแห่งชาติว่าด้วยจริยธรรมในการทดลองในสัตว์ (Charte nationale portant sur l'éthique de l'expérimentation animale)

กฎบัตรดังกล่าวได้วางหลักเกณฑ์ด้านจริยธรรมที่เกี่ยวกับการทดลองในสัตว์ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

- ในการทดลองในสัตว์ มนุษย์มีหน้าที่ที่จะต้องคำนึงถึงและเคารพว่าสัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตและความรู้สึกไม่ต่างจากมนุษย์ (Article 1)

- ให้มีการศึกษาและดำเนินการเพื่อยกเลิกการทดลองในสัตว์หรือให้ลดปริมาณการทดลองในสัตว์ให้เหลือน้อยที่สุด

สัตว์ที่ถูกใช้ในการทดลองจะต้องได้รับการดูแลอย่างดีตลอดเวลาทั้งในเรื่องสถานที่และการดำรงชีวิต (Article 5)

แนวจริยธรรมในการทดลองในสัตว์ตามกฎบัตรนี้ มีคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยจริยธรรมในการทดลองในสัตว์ (Comité nationale de réflexion éthique sur l'expérimentation animale) เป็นผู้ควบคุมตรวจสอบการดำเนินการต่าง ๆ

(๔) กฎหมายสหราชอาณาจักร

ในสหราชอาณาจักรได้มีการประกาศบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดสวัสดิภาพสัตว์ขึ้นโดยเฉพาะ ได้แก่ Animal Welfare Act 2006 ซึ่งมีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

- นิยามคำว่า "สัตว์" หมายถึง สิ่งมีชีวิตที่มีกระดูกสันหลังนอกเหนือจากมนุษย์ แต่ไม่รวมถึงสัตว์ที่ยังไม่คลอด (Section 1)

- สัตว์ที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายนี้ ได้แก่ สัตว์เลี้ยงหรือสัตว์ที่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของมนุษย์ แต่ไม่รวมถึงสัตว์ที่ใช้ชีวิตอยู่ตามธรรมชาติ (Section 2)
- การกระทำที่รุนแรงหรืออันตรายต่อสัตว์ อันทำให้สัตว์ได้รับความเจ็บปวดหรือทรมานถือเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายนี้ (Section 4)
- การกระทำที่ทำให้สัตว์ได้รับบาดเจ็บหรือพิการถือเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายนี้ (Section 5)
- การจัดให้มีการต่อสู้ของสัตว์มีความผิดตามกฎหมาย (Section 8)
- สัตว์ย่อมได้รับการดูแลสวัสดิภาพตามความเหมาะสม การไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดย่อมเป็นความผิด (Section 9)
- ให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจในการตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย และกำหนดมาตรการในการช่วยเหลือสัตว์โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- กำหนดหลักเกณฑ์ในการขออนุญาตหรือจดทะเบียนสำหรับการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสัตว์
- มาตรการตามกฎหมายฉบับนี้ไม่ใช้กับกรณีการทดลองและวิจัยในสัตว์ เนื่องจากมีกฎหมายอื่นที่กำหนดหลักเกณฑ์ไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ได้แก่ Animals (Scientific Procedures) Act 1986 (Section 58)

(๕) ประเทศเยอรมนี

ประเทศเยอรมนีได้มีการตรากฎหมายเฉพาะเพื่อใช้บังคับในการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์โดยไม่ให้สัตว์ได้รับความเจ็บปวดหรือทุกข์ทรมานโดยปราศจากเหตุผลอันสมควร คือ รัฐบัญญัติว่าด้วยการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ค.ศ. ๑๙๘๘ (Animal Welfare Act 1998) ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

(๕.๑) ผู้ที่เลี้ยง ดูแล หรือมีหน้าที่จัดสวัสดิภาพสัตว์ต้องไม่ทำให้สัตว์ได้รับความเจ็บปวดหรือทุกข์ทรมานโดยปราศจากเหตุผลอันสมควร (article 2)

(๕.๒) ให้รัฐมนตรีมีอำนาจในการออกกฎหมายลำดับรองเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ เช่น ที่อาศัย การขนส่ง (article 2a)

(๕.๓) ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการทารุณกรรมต่อสัตว์ เช่น ฝึกสอนสัตว์ โดยทำให้สัตว์ได้รับความเจ็บปวดจนเกินควร ฝึกสอนสัตว์ให้ใช้กำลังกับสัตว์อื่น บังคับให้สัตว์กินอาหารจำนวนมาก ใช้ยากระตุ้นกับสัตว์ในการแข่งขันกีฬา ทิ้งขว้างสัตว์เลี้ยง ใช้งานสัตว์โดยไม่เหมาะสมแก่สภาพของสัตว์นั้น (article 3)

(๕.๔) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการฆ่าสัตว์ เพื่อให้สัตว์ได้รับความเจ็บปวดหรือทุกข์ทรมานน้อยที่สุด และให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของวุฒิสภามีอำนาจออกกฎหมายลำดับรอง กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการฆ่าสัตว์ประเภทต่าง ๆ (section III)

(๕.๕) กำหนดหลักเกณฑ์ในการผ่าตัดสัตว์ เพื่อให้สัตว์ได้รับความเจ็บปวดหรือทุกข์ทรมานน้อยที่สุด แต่บทบัญญัติในหมวดนี้มีให้ใช้บังคับกับการใช้สัตว์เพื่อการทดลองสำหรับการศึกษา การอบรม หรือการฝึกเฉพาะ (section IV)

(๕.๖) กำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้สัตว์เพื่อการทดลอง โดยผู้ที่ประสงค์จะใช้สัตว์ที่มีกระดูกสันหลังในการทดลองต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ทั้งนี้ การใช้สัตว์เพื่อการทดลองดังกล่าวต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์

ที่รัฐบัญญัตินี้กำหนดเท่านั้น เช่น การศึกษาวิจัยเพื่อป้องกันโรค การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แต่หากเป็นการใช้สัตว์เพื่อการทดลองในโครงการบางประเภทที่กฎหมายกำหนด เช่น โครงการตามกฎหมาย โครงการตามคำพิพากษา การวินิจฉัยโรค ไม่ต้องขออนุญาตตามรัฐบัญญัตินี้ แต่ต้องแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด โดยการดำเนินการใช้สัตว์เพื่อการทดลองนั้น ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดด้วย เพื่อให้สัตว์ได้รับความเจ็บปวดหรือทุกข์ทรมานโดยปราศจากเหตุผลอันสมควร (section V)

(๕.๗) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อการศึกษา การอบรม หรือการฝึกเฉพาะทางเพื่อการรักษาพยาบาลของสถาบันการศึกษาหรือโรงพยาบาล (section VI)

(๕.๘) กำหนดหลักเกณฑ์ในการเพาะพันธุ์สัตว์และการค้าสัตว์ โดยกำหนดให้ผู้ที่ประสงค์จะเพาะพันธุ์สัตว์หรือประกอบการค้าสัตว์บางประเภทต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ และหากเป็นกรณีของสัตว์ที่ใช้เพื่อการทดลองต้องมีการจัดทำทะเบียนสัตว์นั้นด้วย (section VIII)

(๕.๙) ห้ามมิให้นำเข้า ขนส่ง หรือครอบครองสัตว์โดยมิได้ปฏิบัติตามกฎหมาย เกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ (section IX)

(๕.๑๐) กำหนดมาตรการบังคับใช้กฎหมายโดยให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของมลรัฐตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐบัญญัตินี้ และให้เจ้าหน้าที่ของมลรัฐมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ของมลรัฐได้ (section X)

(๕.๑๑) รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อให้ความเห็นเกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ (section X)

(๕.๑๒) กำหนดบทลงโทษทางอาญาและโทษทางปกครองแก่ผู้ที่กระทำการอันเป็นการทารุณกรรมต่อสัตว์และผู้ที่ได้ปฏิบัติตามรัฐบัญญัตินี้ (section XII)

(๖) ประเทศอินเดีย

ประเทศอินเดียมีการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ โดยได้มีการรับรองสิทธิสัตว์ไว้ในมาตรา 51A (g) ของรัฐธรรมนูญแห่งอินเดีย (Constitution of India) และมีการตรากฎหมายที่ใช้บังคับเกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ไว้ในประมวลกฎหมายอาญา และมีกฎหมายเฉพาะเพื่อใช้บังคับสำหรับการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ คือ รัฐบัญญัติว่าด้วยการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ค.ศ. ๑๙๖๐ (The Prevention of Cruelty to Animals Act 1960) นอกจากนี้ ยังมีการตรากฎหมายสำหรับใช้ในการคุ้มครองสัตว์ป่าด้วย คือ รัฐบัญญัติว่าด้วยการป้องกันสัตว์ป่า ค.ศ. ๑๙๗๒ (The Wildlife Protection Act 1972) โดยรัฐบัญญัติว่าด้วยการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ค.ศ. ๑๙๖๐ (The Prevention of Cruelty to Animals Act 1960) มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการทารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

(๖.๑) กำหนดนิยามคำว่า “สัตว์” ที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐบัญญัตินี้ หมายถึง สิ่งมีชีวิต (living creature) นอกเหนือจากมนุษย์ (section 2) ยกเว้น

(๑) การเลี้ยงสัตว์และการใช้สัตว์เพื่อการทดลองสำหรับประโยชน์ในทางวิชาการ การพัฒนาคุณภาพชีวิต การสาธารณสุข ที่ไม่ทำให้สัตว์ได้รับความเจ็บปวดหรือทุกข์ทรมานจนเกินสมควร (section 14)

(๒) การฆ่าสัตว์ในพิธีกรรมทางศาสนา (section 28)

(๖.๒) กำหนดให้มีคณะกรรมการสวัสดิภาพสัตว์แห่งอินเดีย (chapter II) ประกอบไปด้วยกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่แต่งตั้งโดยรัฐบาลกลาง และตัวแทนสมาชิกรัฐสภา (section 5) โดยกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่โดยสรุป ดังนี้ (section 9)

- ให้คำแนะนำแก่รัฐบาลในการกำหนดมาตรการบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนการตรา แก้ไข และปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ เพื่อป้องกันมิให้มีการทารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

- ให้คำแนะนำแก่รัฐบาลในการออกกฎหมายลำดับรองตามรัฐบัญญัตินี้ เพื่อป้องกันมิให้มีการทารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

- ให้การสนับสนุนด้านการเงินและด้านอื่นแก่สถานสงเคราะห์สัตว์หรือผู้ที่ช่วยเหลือสัตว์

- ให้การส่งเสริมสนับสนุนด้านเงินทุนและด้านอื่นในการจัดหาที่อาศัยให้แก่สัตว์

- ให้คำแนะนำแก่รัฐบาลในด้านสุขภาพอนามัยสัตว์ สถานพยาบาล และให้เงินสนับสนุนในกรณีจำเป็น

- ให้คำแนะนำแก่รัฐ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น หรือบุคคลอื่นเกี่ยวกับโรงฆ่าสัตว์ เพื่อมิให้สัตว์ต้องได้รับความทุกข์ทรมานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

- ให้การศึกษาและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อสัตว์เพื่อมิให้สัตว์ได้รับความเจ็บปวดหรือทุกข์ทรมานโดยไม่จำเป็น

- ให้คำแนะนำแก่รัฐบาลเกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรม และการจัดสวัสดิภาพสัตว์

(๖.๓) กำหนดให้ตั้งกองทุนซึ่งได้รับเงินสนับสนุนเป็นครั้งคราวจากรัฐบาล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนอื่น เพื่อให้คณะกรรมการใช้ในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของรัฐบัญญัตินี้ (section 8)

(๖.๔) กำหนดให้ผู้ที่กระทำการซึ่งทำให้สัตว์ได้รับความเจ็บปวดหรือทุกข์ทรมานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรตามที่กำหนดในรัฐบัญญัตินี้ เช่น ทำร้ายสัตว์ให้ได้รับบาดเจ็บ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ใช้ให้สัตว์ทำงานที่ไม่สมควร ขนส่งสัตว์ทำให้ได้รับบาดเจ็บโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร นำสัตว์ใส่กรงที่มีขนาดไม่เหมาะสม ล่ามสัตว์โดยไม่เหมาะสม ทำให้สัตว์พิการหรือฆ่าสัตว์ โดยใช้สารพิษ จัดให้มีการต่อสู้ของสัตว์ เจ้าของไม่จัดเตรียมอาหารและน้ำดื่มให้สัตว์อย่างเพียงพอ จึงให้สัตว์ของตนออกไปภายนอกในขณะที่สัตว์เป็นโรคติดต่อหรือเป็นเหตุให้สัตว์ได้รับบาดเจ็บหรือตาย เป็นการกระทำความผิดซึ่งต้องได้รับโทษตามรัฐบัญญัตินี้ เว้นแต่ การตัดเขาสัตว์ การทำหมัน การทำเครื่องหมายแก่สัตว์ การกำจัดสุนัขจรจัด การเลี้ยงและการใช้สัตว์เพื่อการทดลองตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น การเลี้ยงและการใช้สัตว์เพื่อการทดลองตามหมวด ๔ แห่งรัฐบัญญัตินี้ และการกระทำ การหรือละเว้นการกระทำเพื่อนำสัตว์มาเป็นอาหารซึ่งไม่ทำให้สัตว์บาดเจ็บหรือทุกข์ทรมานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร (section 11)

(๖.๕) กำหนดมาตรการในการกำจัดสัตว์ที่ได้รับบาดเจ็บหรือทุกข์ทรมาน (section 13)

(๖.๖) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเลี้ยงและใช้สัตว์เพื่อการทดลอง (chapter IV) โดยกำหนดมาตรการที่มิให้สัตว์ได้รับบาดเจ็บหรืออันตรายเกินสมควร และกำหนดบทลงโทษสำหรับ

ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และกำหนดให้มีคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ควบคุมดูแลการใช้สัตว์เพื่อการทดลองด้วย

(๖.๗) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการฝึกสัตว์และเลี้ยงสัตว์เพื่อการแสดง (chapter V) โดยกำหนดให้บุคคลที่ประสงค์จะฝึกสัตว์หรือใช้สัตว์เพื่อการแสดงที่มีการจำหน่ายบัตรต้องมาขึ้นทะเบียนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๒๓ (section 23) และกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ฝึกและใช้สัตว์เพื่อการแสดงโดยมิได้ขึ้นทะเบียนหรือมิได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติในหมวดนี้มีให้ใช้บังคับแก่การฝึกสัตว์ของทหารและตำรวจและการนำสัตว์ดังกล่าวมาใช้ในการการแสดง การแสดงสัตว์ในสวนสัตว์ และการแสดงสัตว์เพื่อการศึกษาหรือการวิจัย (section 27)

(๖.๘) กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ดำเนินการโดยมิได้รับอนุญาตหรือไม่ดำเนินการให้ถูกต้องตามที่ได้รับอนุญาตตามรัฐบัญญัตินี้ (section 26)

(๖.๙) ให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจในการตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย เช่น การยึด การตรวจค้น (section 32)

(๖.๑๐) ให้ศาลมีอำนาจในการพิจารณาเกี่ยวกับการครอบครองสัตว์ของผู้ที่กระทำผิดตามรัฐบัญญัตินี้ (section 29) และกำหนดมาตรการในการดูแลสัตว์ในกรณีที่เจ้าของสัตว์นั้นได้รับโทษตามรัฐบัญญัตินี้ (section 35)

(๖.๑๑) รัฐบาลกลางอาจมอบอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการใช้อำนาจตามรัฐบัญญัตินี้ (section 37)

จากการศึกษากฎหมายของต่างประเทศในเรื่องการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ปรากฏว่ามีทั้งประเทศที่มีการตรากฎหมายไว้โดยเฉพาะ เช่น ประเทศสหราชอาณาจักร ประเทศเยอรมนี และประเทศอินเดีย และประเทศที่ไม่มีการตรากฎหมายเฉพาะ เช่น ประเทศฝรั่งเศส ซึ่งหลักเกณฑ์ในการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์กระจายอยู่ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายชนบท สำหรับประเทศไทยปัจจุบันมีบทบัญญัติในการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์กระจายอยู่ตามกฎหมายหลายฉบับ เช่น มาตรา ๓๘๑^๑ และมาตรา ๓๘๒^๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ หรือพระราชบัญญัติการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่โดยที่บทกำหนดโทษสำหรับการทารุณกรรมสัตว์ตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญามีอัตราค่อนข้างต่ำ การจะปรับปรุงอัตราโทษให้สูงขึ้นก็ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากจะเกินอัตราโทษของความผิดในภาค ๓ ละหุโทษ ส่วนพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ และพระราชบัญญัติการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ ก็ให้ความคุ้มครองเฉพาะสัตว์บางประเภท ได้แก่ สัตว์ป่าหรือสัตว์ที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ และสัตว์ที่จะถูกฆ่าในโรงฆ่าสัตว์เท่านั้น ประเทศไทย

^๑ มาตรา ๓๘๑ ผู้ใดกระทำการทารุณต่อสัตว์ หรือฆ่าสัตว์โดยให้ได้รับทุกขเวทนาอันไม่จำเป็น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

^๒ มาตรา ๓๘๒ ผู้ใดใช้ให้สัตว์ทำงานจนเกินสมควรหรือใช้ให้ทำงานอันไม่สมควร เพราะเหตุที่ สัตว์นั้นป่วยเจ็บ ขราหรืออ่อนอายุ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

